

มหาวิทยาลัยมหิดล
คณะแพทยศาสตร์
ศิริราชพยาบาล

มหาวิทยาลัยมหิดล
คณะแพทยศาสตร์
ศิริราชพยาบาล

การชันสูตรพลิกศพและ รับรองการตาย

นิติกร โปริสวาณิชย์

ภาควิชานิติเวชศาสตร์
คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล

มปป. ๒๕๖๖

มหาวิทยาลัยมหิดล
คณะแพทยศาสตร์
ศิริราชพยาบาล

เป้าหมาย

เกณฑ์มาตรฐานผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมของแพทยสภา 2555

อธิบายความรู้ภาคทฤษฎี หลักการภาคปฏิบัติเบื้องต้นในเรื่องทางนิติเวชศาสตร์ และ

- สามารถชันสูตรพลิกศพ การเก็บวัตถุพยานจากศพ และสามารถออกรายงานการชันสูตรพลิกศพร่วมกับพนักงานสอบสวนตามที่กฎหมายกำหนดได้
- สามารถตรวจและให้ความเห็นหรือทำหนังสือรับรองเกี่ยวกับผู้ป่วย ผู้พิการและทุพพลภาพ ผู้เสียหาย ผู้ต้องหา หรือจำเลย ตามความที่กฎหมายกำหนดให้พนักงานสอบสวน องค์กร หรือ ศาลในกิจการต่าง ๆ ได้เช่น หนังสือรับรองสุขภาพ หนังสือรับรองความพิการทุพพลภาพ หนังสือรับรองการตาย การเป็นพยานต่อพนักงานสอบสวนและศาล
- สามารถระบุปัญหา วิเคราะห์และให้แนวทางปฏิบัติเชิงเวชจริยศาสตร์ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

วัตถุประสงค์

1. มีความรู้เกี่ยวกับระบบกฎหมายไทยในเรื่องการชันสูตรพลิกศพ รวมถึงหลักการและกระบวนการชันสูตรพลิกศพ
2. เข้าใจวิธีการตรวจศพภายนอกและดำเนินการตามที่กฎหมายกำหนดในการชันสูตรพลิกศพในที่ที่ศพอยู่ ตลอดจนตัดสินใจที่จะให้ส่งศพหรือส่งส่งตรวจจากศพ ไปตรวจเพิ่มเติมได้อย่างเหมาะสม
3. สามารถออกหนังสือรับรองการตายได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

เอกสารที่แนะนำให้ค้นคว้า

1. ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา โดยเฉพาะม. 148-156 และพรบ.ที่เกี่ยวข้องกับการชันสูตรพลิกศพที่บังคับใช้ในปัจจุบัน เช่น พรบ.ว่าด้วยการมอบหมายให้เจ้าหน้าที่ไปร่วมชันสูตรพลิกศพ ตามมาตรา 148 (3), (4) และ (5) แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา พ.ศ. 2550
2. สมบูรณ์ ธรรมเถลิงกิจ และนิติกร โปริสวาณิชย์. เวชปฏิบัติทางนิติเวชศาสตร์กับเจตจำนงในกฎหมายชันสูตรพลิกศพของไทย. ใน : แสงว บัญเฉลิมวิภาส (บรรณาธิการ). นิติเวชศาสตร์และกฎหมายการแพทย์. 2560. พิมพ์ครั้งที่ 4. สำนักพิมพ์วิญญูชน
3. นิติกร โปริสวาณิชย์ และ กันต์ ทองแถม ณ อยุธยา (บรรณาธิการ). คู่มือการปฏิบัติงานทางนิติเวช (สำหรับแพทย์และบุคลากรทางการแพทย์). 2557. พิมพ์ครั้งที่ 1. สำนักบริหารการสาธารณสุข กระทรวงสาธารณสุข
4. Spitz, W. U., Fisher, R. S., Spitz, D. J., Clark, R. Spitz and Fisher's Medicolegal Investigation of Death: Guidelines for the application of pathology to crime investigation. 2006. 4th ed. Charles C Thomas Publisher.
5. Saukko, P., Knight, B. Knight's Forensic Pathology. 2016. 4th ed. CRC Press.

มหาวิทยาลัยมหิดล

คณะแพทยศาสตร์ ศิริราชพยาบาล

มหาวิทยาลัยมหิดล
คณะแพทยศาสตร์
ศิริราชพยาบาล

<https://phdb.moph.go.th/main/index/download/2>

มหาวิทยาลัยมหิดล
คณะแพทยศาสตร์
ศิริราชพยาบาล

หัวข้อบรรยาย

1. **หลักและกระบวนการขั้นสูตรพลิกศพ:** เจตนาธรรมณ์และหลักการทางกฎหมาย ประเด็นและขั้นตอนในการปฏิบัติ แนวทางในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการตัดสินใจ
2. **การตัดสินใจดำเนินการ:** การส่งศพไปตรวจ การจัดการศพ หรือการส่งส่งตรวจจากศพ
3. **เอกสาร:** รายงานของแพทย์ และหนังสือรับรองการตาย

หลักการชั้นสูตรพลิกศพตามกฎหมายไทย

- การชั้นสูตรพลิกศพ: การตรวจศพในที่เกิดเหตุ การผ่าศพหรือการตรวจพิสูจน์โครงกระดูก และส่งสิ่งส่งตรวจทางนิติเวช
 - ดำเนินการตามกระบวนการยุติธรรมทางอาญา: มีกฎหมายกำหนดให้เจ้าพนักงานมีอำนาจและหน้าที่ดำเนินการ
 - พิสูจน์ว่ามีการกระทำความผิดหรือไม่: สาเหตุการตายที่ผิดธรรมชาติ และพฤติการณ์การตายว่าถูกผู้อื่นทำหรือไม่
 - กฎหมายกำหนดให้ตอบคำถามร่วม คือ ใคร (พิสูจน์บุคคล), เวลาตาย, สถานที่ที่เกิดเหตุตาย, สาเหตุการตาย (วินิจฉัยโรค) และ ผู้กระทำ (พิสูจน์ลักษณะ หรือกลไกของการกระทำ)

กรอบและเจตนารมณ์ของกฎหมาย

- ดำเนินการภายใต้กฎหมาย: ป.วิ.อาญา ม.148 - 156
- ทำโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐ
- เป็นการสอบสวนการตายที่ผิดธรรมชาติ/เป็นที่สงสัย ว่าเกิดจากการกระทำความผิดหรือไม่
- ถ้ามีการกระทำความผิด ก็เป็นส่วนของการสอบสวนคดีอาญา
- เพื่อคุ้มครองสิทธิของผู้เสียชีวิต

เหตุที่ต้องให้มีการชันสูตรพลิกศพ

มาตรา 148 เมื่อปรากฏแน่ชัด หรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าบุคคลใดตาย
โดยผิดธรรมชาติ หรือตายในระหว่างอยู่ในความควบคุมของเจ้าพนักงาน
ให้มีการชันสูตรพลิกศพ เว้นแต่ตายโดยการประหารชีวิตตามกฎหมาย

การตายโดยผิดธรรมชาติ นั้น คือ

- (1) ฆ่าตัวตาย
- (2) ถูกผู้อื่นทำให้ตาย
- (3) ถูกสัตว์ทำร้ายตาย
- (4) ตายโดยอุบัติเหตุ
- (5) ตายโดยยังมีปรากฏเหตุ

การตายโดยผิดธรรมชาติ นั้น คือ?

- สิ่งที่ถูกกฎหมายบัญญัติไม่ใช่สาเหตุการตายทางการแพทย์
- แต่เป็น **พฤติการณ์ที่ตาย** (manner of death): ความมุ่งหวังที่ทำให้เกิดสาเหตุการตาย ได้แก่ ฆาตกรรม (homicide), ฆ่าตัวตาย (suicide), อุบัติเหตุ (accident), ตายโดยธรรมชาติ (natural) และ ไม่สามารถระบุได้ (undetermined)
- สาเหตุการตายที่ผิดธรรมชาติ (unnatural causes of mortality) มีเพียง 2 ประการ คือ จากความรุนแรง (violence/trauma) และจากสารเคมี (toxicology) ซึ่งไม่ใช่โรค (disease) แต่เกิดจากการกระทำของมนุษย์หรือจากพลังงานทางธรรมชาติเอง (physical agent)
- การตายโดยยังไม่ปรากฏเหตุ คือ การตายที่เกิดโดยกะทันหันไม่คาดคิด ซึ่งมีแนวโน้มที่จะเป็นการตายผิดธรรมชาติ รมไปถึงการตายที่ยังไม่มีแพทย์รับรองสาเหตุ
- ต้องมีการตรวจสอบให้แน่ชัดว่า เกิดจากการกระทำผิดกฎหมายหรือไม่

ข้อต่อไปนี้เป็นกรณียกเว้นที่ต้องชันสูตรพลิกศพหรือไม่?

- A. ผูกคอตาย
- B. เสือกัด
- C. เป็นมาลาเรียจากยุงป่ากัด
- D. ถูกรถชนตาย
- E. ถูกรถชนตาย
- F. ถูกยิงที่ท้อง ได้รับการผ่าตัด แต่เกิดติดเชื้อจากลำไส้ที่แตก ตายจากการติดเชื้อในกระแสเลือด

เมื่อมีเหตุที่ต้องชันสูตรพลิกศพ

มาตรา 149 ความตายผิดธรรมชาติเกิดขึ้น ณ ที่ใด ให้เป็นหน้าที่ของสามี ภริยา ญาติ มิตรสหายหรือผู้ปกครองของผู้ตายที่รู้เรื่องการตายเช่นนั้นจัดการ ดังต่อไปนี้

- (1) เก็บศพไว้ ณ ที่ซึ่งพบนั้นเองเพียงเท่าที่จะทำได้
- (2) ไปแจ้งความแก่พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจโดยเร็วที่สุด

หน้าที่ดังกล่าวในวรรคต้นนี้มีตลอดถึงผู้อื่น ซึ่งได้พบศพในที่ซึ่งไม่มีสามี ภริยา ญาติ มิตรสหาย หรือผู้ปกครองของผู้ตายอยู่ในที่นั้นด้วย

ผู้ใดละเลยไม่กระทำหน้าที่ดังบัญญัติไว้ในมาตรานี้ ต้องระวางโทษ

ถ้าหากแพทย์รักษาผู้ป่วย.....

- ถูกรถยนต์ชน มีการบาดเจ็บที่ศีรษะ แล้วเสียชีวิต
- ตกต้นไม้ขณะไปตัดกิ่ง มีการบาดเจ็บที่ศีรษะ ได้รับการผ่าตัด ต่อมาติดเชื้อที่ปอด
- ถูกยิงที่ศีรษะ ต่อมาเสียชีวิต
- ถูกแทงที่หน้าอก ได้รับการผ่าตัด อาการดีขึ้น อยู่ดีๆ ก็หัวใจวาย เสียชีวิต
- ถูกยิงเข้าไขสันหลังที่คอ เดินไม่ได้ พุดจารู้เรื่อง รักษา 20 ปี เข้าออกรพ. ด้วยเรื่องติดเชื้อที่ปอด ล่าสุดติดเชื้อมีอาการมาก แล้วเสียชีวิต
- ผู้ป่วย เสียชีวิตก่อนมาถึงรพ.

ต้องชันสูตรพลิกศพ?

แพทย์จะต้องทำอะไร?

1. แจ้งญาติ เพื่อให้แจ้งเจ้าหน้าที่ตำรวจ ให้การชันสูตรพลิกศพ
2. หรือให้ทางรพ.ดำเนินการแจ้งตำรวจเอง
3. ไม่ต้องจัดการกับศพใดใดทั้งสิ้น
4. ไม่ทำลายพยานหลักฐานที่ติดมาพร้อมกับผู้ป่วยทั้งหมด และนำมาให้เจ้าพนักงานชันสูตรพลิกศพ
5. ไม่ต้องรับรองการตาย เพราะเป็นหน้าที่ของผู้ชันสูตรพลิกศพอยู่แล้ว
6. ให้ความร่วมมือกับกระบวนการชันสูตรพลิกศพ ทั้งในเรื่องข้อมูล ความเห็น และเวชระเบียน

การเคลื่อนย้าย ทำลายหลักฐานหรือศพ

มาตรา 150 ทวิ ผู้ใดกระทำการใดๆ แก่ศพหรือสภาพแวดล้อมในบริเวณที่พบศพก่อนการชันสูตรพลิกศพเสร็จสิ้น ในประการที่น่าจะ ทำให้การชันสูตรพลิกศพหรือผลทางคดีเปลี่ยนแปลงไป เว้นแต่จำเป็นต้องกระทำเพื่อป้องกันอันตรายแก่อนามัยของประชาชน หรือเพื่อประโยชน์สาธารณะอย่างอื่น ต้องระวางโทษ

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นการกระทำโดยทุจริตหรือเพื่ออำพรางคดี ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษเป็นสองเท่าของโทษที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น

แล้วแพทย์เข้าไปเป็นผู้ชันสูตรพลิกศพ เมื่อใด?

มาตรา 150 ในกรณีที่จะต้องมีการชันสูตรพลิกศพ ให้พนักงานสอบสวนแห่งท้องที่ที่ศพนั้นอยู่ กับแพทย์ทางนิติเวชศาสตร์ซึ่งได้รับวุฒิบัตรหรือได้รับหนังสืออนุมัติจากแพทยสภา ทำการชันสูตรพลิกศพโดยเร็ว ถ้าแพทย์ทางนิติเวชศาสตร์ดังกล่าวไม่มีหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้แพทย์ประจำโรงพยาบาลของรัฐปฏิบัติหน้าที่ ถ้าแพทย์ประจำโรงพยาบาลของรัฐไม่มีหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้แพทย์ประจำสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดปฏิบัติหน้าที่ ถ้าแพทย์ประจำสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดไม่มีหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้แพทย์ประจำโรงพยาบาลของเอกชนหรือแพทย์ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมที่ขึ้นทะเบียนเป็นแพทย์อาสาสมัครตามระเบียบของกระทรวงสาธารณสุขปฏิบัติหน้าที่ และในการปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว ให้แพทย์ประจำโรงพยาบาลของเอกชนหรือแพทย์ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมผู้นั้น เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา ทั้งนี้.....

เจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่ชันสูตรพลิกศพ

1. พนักงานสอบสวนแห่งท้องที่ที่ศพนั้นอยู่
กับ
2. แพทย์ทางนิติเวชศาสตร์ หรือ แพทย์ประจำโรงพยาบาลของรัฐ หรือ แพทย์ประจำสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด หรือ แพทย์อาสาสมัครที่ขึ้นทะเบียน
 - เป็นการสอบสวนการตาย และชี้ขาดพฤติการณ์ที่ทำให้ตาย ซึ่ง
 - ขึ้นกับการวินิจฉัยเหตุตาย
 - จึงต้องมีแพทย์

ไม่ออกชันสูตรพลิกศพได้หรือไม่?

- **มาตรา 150 ทวิ วรรคแรก** ผู้ใดกระทำการใดๆ แก่ศพหรือสภาพแวดล้อมในบริเวณที่พบศพ ก่อนการชันสูตรพลิกศพเสร็จสิ้น ในประการที่นํ่าจะทำการชันสูตรพลิกศพหรือผลทางคดีเปลี่ยนแปลงไป เว้นแต่จำเป็นต้องกระทำเพื่อป้องกันอันตรายแก่อนามัยของประชาชน หรือ เพื่อประโยชน์สาธารณะอย่างอื่น ต้องระวางโทษ
- พระราชบัญญัติว่าด้วยการมอบหมายให้เจ้าหน้าที่ไปร่วมชันสูตรพลิกศพตามมาตรา 148 (3) (4) และ (5) แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา พ.ศ. 2550
 - มอบหมายให้เจ้าหน้าที่ของโรงพยาบาล หรือเจ้าหน้าที่ในสังกัดสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด ที่ผ่านการอบรมทางนิติเวชศาสตร์ไปร่วมชันสูตรพลิกศพในที่เกิดเหตุแทน = เป็นตัวแทนของแพทย์
 - เฉพาะความตายตามมาตรา 148 (3) (4) และ (5) (ตามม.7 พรบ.แก้ไขป.วิ.อ. ฉ.21 2542)
 - ขยายระยะเวลาการอนุโลมให้แพทย์มอบหมายตัวแทนไปได้โดยออกเป็นพรฎ. ล่าสุดเป็นฉ.4 (2565) ขยายตั้งแต่ 1 ม.ค. 66 – 31 ธ.ค. 70

การตายผิดธรรมชาติชนิดพิเศษ

- ความตายที่เกิดขึ้นโดยการกระทำของเจ้าพนักงานซึ่งอ้างว่าปฏิบัติตามหน้าที่ – ตายผิดธรรมชาติที่เกิดจากเจ้าพนักงานกระทำ (วิสามัญฆาตกรรม)
- การตายในระหว่างอยู่ในความควบคุมของเจ้าพนักงานซึ่งอ้างว่าปฏิบัติตามหน้าที่ (death in custody) - ทั้งที่ตายผิดธรรมชาติและตายตามธรรมชาติแต่เกิดในระหว่างอยู่ในความควบคุมของเจ้าพนักงานเช่น ในระหว่างถูกควบคุมตัวในสถานการณ์ต่างๆ ถูกกักขัง หรือถูกจำคุก เป็นต้น
- นอกจากคุ้มครองสิทธิของผู้ตายแล้ว ยังมีเจตนารมณ์ เพื่อตรวจสอบการใช้อำนาจอรัฐด้วย
- เพิ่มเจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่ชันสูตรพลิกศพร่วม อีก 2 ฝ่าย

มาตรา 150 วรรค 3

ในกรณีที่มีความตายเกิดขึ้นโดยการกระทำของเจ้าพนักงานซึ่งอ้างว่าปฏิบัติตามหน้าที่หรือตายในระหว่างอยู่ในความควบคุมของเจ้าพนักงานซึ่งอ้างว่าปฏิบัติตามหน้าที่ ให้พนักงานอัยการและพนักงานฝ่ายปกครองตำแหน่งตั้งแต่ระดับปลัดอำเภอหรือเทียบเท่าขึ้นไปแห่งท้องที่ที่ศพนั้นอยู่เป็นผู้ชันสูตรพลิกศพร่วมกับพนักงานสอบสวนและแพทย์ตามวรรคหนึ่ง และให้นำบทบัญญัติในวรรคสองมาใช้บังคับ

การชันสูตรพลิกศพอย่างเปิดเผย

- มาตรา 150 วรรค 2

ให้เป็นหน้าที่ของพนักงานสอบสวนแจ้งแก่ผู้มีหน้าที่ไปทำการชันสูตรพลิกศพทราบ และก่อนการชันสูตรพลิกศพ ให้พนักงานสอบสวนแจ้งให้สามี ภริยา ผู้บุพการี ผู้สืบสันดาน ผู้แทนโดยชอบธรรม ผู้อนุบาล หรือญาติของผู้ตายอย่างน้อยหนึ่งคนทราบเท่าที่จะทำได้

หน้าที่ของผู้ชันสูตรฯ

มาตรา 154 ให้ผู้ชันสูตรพลิกศพทำความเห็นเป็นหนังสือแสดงเหตุและพฤติการณ์ที่ตาย ผู้ตายคือใคร ตายที่ไหน เมื่อใด ถ้าตายโดยคนทำร้าย ให้กล่าวว่าใครหรือสงสัยว่าใครเป็นผู้กระทำผิดเท่าที่จะทราบได้

หัวข้อที่ต้องตอบคำถาม และความสำคัญ

1. **ผู้ตายเป็นใคร** ➤ ข้อมูลภายนอก ผ่าศพตรวจ ตรวจทางการพิสูจน์หลักฐาน ตรวจทางห้องปฏิบัติการ
2. **สถานที่ตาย** ➤ ความเห็นจากข้อมูลอื่น
3. **เวลาตาย** ➤ การประมาณเวลาตายจากการเปลี่ยนแปลงภายหลังตาย
4. **สาเหตุการตาย** ➤ การวินิจฉัย: ประวัติ ข้อมูล การตรวจศพ การผ่าศพ การตรวจทางห้องปฏิบัติการ
5. **พฤติการณ์การตาย** ➤ การสังเคราะห์จากข้อมูลต่างๆ
6. **ผู้ทำให้ตาย** ➤ ความเห็นทางนิติเวชศาสตร์เกี่ยวกับกลไกการบาดเจ็บหรือสารพิษ และข้อมูลทางการพิสูจน์หลักฐาน หรือทางห้องปฏิบัติการที่เกี่ยวข้อง การสอบสวนของตำรวจ

ประเด็นการตรวจของแพทย์

1. **Personal identification:** การพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคล
2. **Postmortem change:** การประมาณเวลาตายจากการเปลี่ยนแปลงภายหลังตาย
3. **Cause of death:** สาเหตุการตาย
 - มีร่องรอยของการบาดเจ็บหรือไม่
 - มีข้อมูลหรือข้อสงสัยว่าเกิดจากสารพิษหรือยาหรือสารเคมี หรือไม่

 มหาวิทยาลัยมหิดล คณะแพทยศาสตร์ ศิริราชพยาบาล Identification			
ประเภทของการตรวจพิสูจน์	ชนิดของข้อมูลการตรวจพิสูจน์	วิธีการเปรียบเทียบข้อมูล	ระดับของความน่าเชื่อถือ
ข้อมูลที่แสดงความน่าจะเป็น (Presumptive identification data)	1. ลักษณะภายนอกโดยทั่วไปที่ไม่จำเพาะ (Non-specific general appearance & biological profile)	ข้อมูลในข้อ 1. ถึง 3. สามารถใช้เปรียบเทียบโดยการจดจำได้ของผู้ที่รู้จัก	☆
	2. ข้าวของเครื่องใช้ติดตัว (Personal effects or belongings)	คุ้นเคย หรือจากภาพถ่าย (Visual recognition)	
	3. ลักษณะหรือตำแหน่งของร่างกายจากภายนอก (Physical effects of the external body appearance)	ข้อมูลในข้อ 1. ถึง 3. สามารถใช้เปรียบเทียบโดยการเปรียบเทียบข้อมูลที่ได้หรือที่มีอยู่อย่างง่าย (Simple comparative matching)	☆☆
	4. ลักษณะหรือผลจากการตรวจทางมานุษยวิทยาการวิภาคจำเพาะ (Specific anthropological profile)	ข้อมูลในข้อ 4. และ 5. สามารถใช้เปรียบเทียบโดยนักวิทยาศาสตร์ หรือผู้ที่เชี่ยวชาญเฉพาะทางกับข้อมูลที่ได้มาหรือข้อมูลทางการแพทย์ที่มีอยู่ (Scientific comparative matching)	☆☆☆
	5. ลักษณะทางกายวิภาค หรือร่องรอยทางพยาธิสภาพหรือการรักษาโรคบางชนิดจากการตรวจร่างกายและผ่าศพ (Anatomical or medical data retrieved from an autopsy)		
ข้อมูลที่สามารถยืนยันได้ (Positive identification data)	6. การตรวจลายพิมพ์นิ้วมือ นิ้วเท้า ผ่ามือ และฝ่าเท้า (Fingerprints)	ข้อมูลในข้อ 6. ถึง 8. สามารถใช้เปรียบเทียบโดยนักวิทยาศาสตร์ ผู้เชี่ยวชาญกับข้อมูลที่มีอยู่แล้วโดยไม่อาจบิดเบือนได้ง่ายๆ (Highly scientific comparative matching)	☆☆☆☆
	7. การตรวจทางทันตกรรม (Odontological data)		
	8. การตรวจลักษณะทางพันธุกรรม (Genetic profile or markers)		

 มหาวิทยาลัยมหิดล คณะแพทยศาสตร์ ศิริราชพยาบาล PMI	
1. PM rigidity: posture, joint distribution, level of contraction 2. PM lividity: position, appearance, development 3. Decomposition: TDS-assisted (Tropical Decomposition Score)	

มหาวิทยาลัยมหิดล

คณะแพทยศาสตร์

ศิริราชพยาบาล

 มหาวิทยาลัยมหิดล คณะแพทยศาสตร์ ศิริราชพยาบาล PM estimation			
การตรวจ	ผลการตรวจ	การแปลผล	หมายเหตุ
ภาวะเลือดคั่งที่ต่ำ (livor mortis)	เริ่มมองเห็นได้	ศพอยู่ในท่าทางดังกล่าวประมาณ 1 ชั่วโมง	อาจจะคลาดเคลื่อนได้มากขึ้นกับอุณหภูมิ โดยเฉพาะระยะเวลาที่ fix
	กระจายทั่วบริเวณและยังคงจาง	ศพอยู่ในท่าทางดังกล่าวประมาณ 2-8 ชั่วโมง	
	สีเข้มขึ้น กระจายเต็มจนล้นสูงขึ้น และกดจางได้ยาก	ศพอยู่ในท่าทางดังกล่าวประมาณ 8-10 ชั่วโมง	
	กดไม่จาง (fix)	ศพอยู่ในท่าทางดังกล่าวกว่า 10 ชั่วโมง	
ภาวะแข็งตัวของศพ (rigor mortis)	ขากรรไกร เริ่มแข็ง	เสียชีวิตมาประมาณ 2 ชั่วโมงขึ้นไป	การเปลี่ยนท่าทางของศพ การตัดting กล้ามเนื้อ หรือกรณี กระดูกแขนขาหัก หรือกรณีที่มีข้อยึดติดอยู่เดิม หรือมีปัจจัยอื่นๆ เช่น อุณหภูมิ การออกกำลัง อาจทำให้การประมาณการดังกล่าวคลาดเคลื่อนได้
	ขากรรไกร คอ ข้อมือ และข้อศอก แข็ง	เสียชีวิตมาประมาณ 2-4 ชั่วโมง	
	ข้อเท้า และหัวเข่า แข็ง	เสียชีวิตมาประมาณ 4-6 ชั่วโมง	
	แข็งเกือบเต็มที่	เสียชีวิตมาประมาณ 6-8 ชั่วโมง	
	ศพแข็งตัวเต็มที่ (เมื่อเลย 10 ชั่วโมง อาจจะพบการอ่อนตัว)	เสียชีวิตมาประมาณ 8-12 ชั่วโมง	

มหาวิทยาลัยมหิดล
คณะแพทยศาสตร์
ศิริราชพยาบาล

TDS

Tropical Decomposition Score (TDS)

$$TDS = (aH) + (aT) + (aL) + b + c + d + e$$

a	= Discoloration of skin: Head (aH), Trunk (aT), Limbs (aL)
b	= Bloating
c	= Skin bleb and slippage
d	= Hair loss
e	= Skeletonization

95% CI of TDS (overall range)	PMI (hr.)
22-23 (10-28)	48-72
32-33 (29-32)	96-120
36-37 (22-37)	>120-144
37-38 (>37)	>144-168

a: 1=none, 2=pink, 3=marbling, 4=green, 5=starting black, 6=black, 7=grey, 8=brown and starting to dry

b: 1=none, 2=starting to bloat, 3=full bloating, 4=partial deflated, 5= fully deflated

c: 1=none, 2=few bleb/no slippage, 3=generalized bleb/mild slippage (<50% BSA), 4=moderate slippage (50-75% BSA), 5=full slippage (>75% BSA)

d: 1=none, 2=detectable loss

e: 1=none, 2=facial bony exposure ≤ 25%, 3=facial bony exposure ≤ 50%, 4=facial bony exposure ≤ 75%, 5=total facial bony exposure, 6-9 =extremity exposure of subcutaneous/muscle and tendon/ligament and tenure tissue/bone, 10=full skeletonization

Meewuttisom K. & Poriswanish N. *JFPAT*, 2014;8(2): 112-126.

https://doi.nrct.go.th/ListDoi/listDetail?Resolve_DOI=10.14456/jfp.2014.9

การชันสูตรศพภายนอกเพื่อวินิจฉัยสาเหตุการตาย

- นอกจากการตรวจเพื่อบันทึกข้อมูลเพื่อระบุเอกลักษณ์บุคคล และการเปลี่ยนแปลงภายหลังตายแล้ว แพทย์ต้องวินิจฉัยเหตุตาย
- หลักการตรวจและวินิจฉัยเหตุตาย ต้องคิดถึงเจตนารมณ์ของกฎหมาย
 1. มีสาเหตุที่ผิดธรรมชาติหรือไม่: ตรวจหาร่องรอยการบาดเจ็บ ตรวจหาสาเหตุทางพิษวิทยา
 2. ถ้าไม่คิดว่าเป็นเรื่องที่ผิดธรรมชาติ: ชักประวัติ ตรวจร่างศพ และดูเอกสารทางการแพทย์ที่มีหรือยารักษา เพื่อสันนิษฐานสาเหตุตายเท่าที่ทำได้
 3. ถ้ามีร่องรอยหรือข้อสงสัยว่าจะเกิดจากเหตุที่ผิดธรรมชาติ: ตรวจศพโดยละเอียด รวมถึงสอบถามประวัติ เพื่อหาข้อมูลที่ละประเด็นให้ได้มากที่สุด

การตรวจการบาดเจ็บ

- การดู คลำ และขยิบ
- การตรวจด้วยเครื่องมืออื่น เช่น ภาพถ่ายรังสี เป็นต้น
- หากว่ารายนั้นได้รับการตรวจรักษาในโรงพยาบาลมาก่อน ก็อาจจะมีผลการตรวจต่าง ๆ เพื่อช่วยวินิจฉัย

ประเด็นเรื่องการบาดเจ็บ

- มีการบาดเจ็บอะไรบ้าง
- เกิดขึ้นก่อนหรือหลังการตาย
- เป็นสาเหตุตายได้หรือไม่
- อธิบายหรือเข้ากันกับเหตุการณ์หรือสถานที่พบศพหรือไม่
- มีกลไกของการบาดเจ็บอย่างไรบ้าง
- การบาดเจ็บตำแหน่งใดเกิดขึ้นก่อน
- มีลักษณะพิเศษ หรือจำเพาะที่ต้องตรวจค้นหรือไม่ และตรวจจากอะไรบ้าง รวมถึงต้องส่งสิ่งส่งตรวจอะไรบ้าง
- ลักษณะทางพยาธิวิทยาอย่างไร หรือผู้ตายสามารถทำอะไรต่อไปได้บ้าง หลังจากได้รับบาดเจ็บ และทำได้หรือมีชีวิตอยู่ได้นานเท่าใด
- มีวัตถุพยานที่จะต้องเก็บและส่งตรวจหรือไม่ และจะต้องทำอย่างไร

ประเด็นเรื่องสารพิษ

- ผู้ตายน่าจะได้รับสารพิษใด → การตรวจสถานที่เกิดเหตุ
- ได้รับมากหรือน้อยเพียงใด → การตรวจสถานที่เกิดเหตุ
- ได้รับทางใด → การตรวจสถานที่เกิดเหตุ
- ทำให้เกิดอาการใด → การตรวจสถานที่เกิดเหตุ
- เป็นสาเหตุตายได้หรือไม่
- ได้รับมานานเท่าใด
- พบสารพิษเหล่านั้นจากที่ใด หรือสงสัยว่าจะมีอยู่ที่ใดบ้าง → การตรวจสถานที่เกิดเหตุ
- จะตรวจยืนยันได้อย่างไร

เครื่องมือและอุปกรณ์ในการชันสูตรพลิกศพ

1. กล้องถ่ายภาพ
2. ถุงมือ หรือ อุปกรณ์ป้องกันการติดเชื้อหรือปนเปื้อน
3. ปากกาสำหรับเขียน
4. เทปวัดความยาว และไม้บรรทัด
5. แบบรายงานการชันสูตรพลิกศพ พร้อมวัสดุสำหรับสำเนา เช่น กระดาษคาร์บอน และแผ่นรองเขียน
6. ไฟฉาย
7. เครื่องมือสื่อสาร เช่น วิทยุสื่อสาร โทรศัพท์เคลื่อนที่
8. กระดาษเปล่าสำหรับทำแผนผัง
9. อาจมี ปากคีบ ถุงพลาสติก หรือซองสำหรับใส่วัตถุพยาน และเทปสำหรับเขียน label วัตถุพยาน

เมื่อชันสูตรพลิกศพจนเสร็จสิ้น

- การชันสูตรพลิกศพสามัญ

มาตรา 150 วรรคแรก (ต่อ)

.....ทั้งนี้ ให้พนักงานสอบสวนและแพทย์ดังกล่าวทำบันทึกรายละเอียดแห่งการชันสูตรพลิกศพทันที และให้แพทย์ดังกล่าวทำรายงานแนบท้ายบันทึกรายละเอียดแห่งการชันสูตรพลิกศพด้วยภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่รับแจ้งเรื่อง ถ้ามีความจำเป็นให้ขยายระยะเวลาออกไปได้ไม่เกินสองครั้ง ครั้งละไม่เกินสามสิบวัน แต่ต้องบันทึกเหตุผลและความจำเป็นในการขยายระยะเวลาทุกครั้งไว้ในสำนวนชันสูตรพลิกศพ รายงานดังกล่าวให้ถือเป็นส่วนหนึ่งของสำนวนชันสูตรพลิกศพ และในกรณีที่ความตายมิได้เป็นผลแห่งการกระทำผิดอาญา ให้พนักงานสอบสวนส่งสำนวนชันสูตรพลิกศพไปยังพนักงานอัยการเมื่อเสร็จสิ้นการชันสูตรพลิกศพโดยเร็วและให้พนักงานอัยการดำเนินการต่อไปตามมาตรา 156

มาตรา 156 ให้ส่งสำนวนชันสูตรพลิกศพในกรณีที่ความตายมิได้เป็นผลแห่งการกระทำผิดอาญาไปยังข้าหลวงประจำจังหวัด

- ประกอบ **มาตรา 155/1** รายละเอียดของหน้าที่ระหว่างพนักงานสอบสวนกับพนักงานอัยการ และ **มาตรา 150** **วรรค 7-11** กระบวนการไต่สวนของศาล

[illegible]

(๒)

ความแตกต่างของเพศชายกับเพศหญิง

1

2. อธิบายความแตกต่างได้

2

วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

(ลงชื่อ) _____

*** ขอบเขต *** เนื้อหาวิชาตามหลักสูตรฉบับนี้จัดทำขึ้นโดยครูผู้สอนเท่านั้น ไม่สามารถเผยแพร่หรือใช้ประโยชน์จากส่วนอื่น ๆ ได้

แบบรายงานของแพทย์ที่ตำรวจมีให้ทางด้านหลัง

ตัวอย่างรายงานของแพทย์

สิ่งที่แพทย์ได้ตรวจ

1

1. สภาพภายนอก: ศพชายไทยวัยหนุ่ม รูปร่างสันทนต์ สวมเสื้อยืดคอปกสีเทา กางเกงขายาวสีเข้ม คาดเข็มขัดหนัง และสวมรองเท้าผ้าใบ พบรอยสักอักขระยันต์สีเขียวบริเวณต้นแขนข้างขวา และกลางหลัง พบรูฉีกขาดบริเวณหน้าอกเสียด้านขวาและกลางด้านหลังของเสื้อ เสื้อเปื้อนคราบเลือด โดยศพนอนหงายบนพื้นและพบกองเลือดอยู่โดยรอบศพ
2. การเปลี่ยนแปลงภายหลังตาย: ศพแข็งตัวบริเวณขากรรไกร คอ และข้อมือทั้งสองข้าง ข้อศอกแข็งตัวปานกลาง ส่วนข้ออื่นๆยังไม่พบว่าแข็งตัว พบการตกของเลือดลงต่ำภายหลังตายลักษณะเป็นหย่อมสีแดงคล้ำบริเวณหลัง เพิ่งเริ่มเกิดขึ้น
3. ตรวจร่างกาย พบบาดแผลฉีกขาดบริเวณหน้าอกด้านขวา โดยมีคราบสีเทาจางๆและจุดเลือดออกเล็กๆรอบบาดแผล และพบบาดแผลฉีกขาดบริเวณกลางหลัง ไม่พบบาดแผลอื่นๆ

2

สาเหตุการตาย: บาดแผลกระสุนปืนเข้าร่างกาย

ให้จัดการศพโดย: ส่งศพตรวจ

จะจัดการกับศพอย่างไร?

มาตรา 151 ในเมื่อมีการจำเป็นเพื่อพบเหตุของการตาย เจ้าพนักงานผู้ทำการชันสูตรพลิกศพมีอำนาจสั่งให้ผ่าศพแล้วแยกธาตุส่วนใด หรือจะให้ส่งทั้งศพหรือบางส่วนไปยังแพทย์หรือพนักงานแยกธาตุของรัฐบาลก็ได้

คุณประโยชน์เรื่องความจำเป็น?

- เจตนารมณ์ของกฎหมายคืออะไร
- ตอบคำถามได้มากขึ้นเพียงใด
- ความจำเป็นที่ต้องตอบคำถามนั้น
- ศพที่ไม่มีญาติรับไป
- ศพที่มีประเด็นทางศาสนาและวัฒนธรรม

เหตุของการตาย?

- ศพที่ตายจากกระสุนปืนเข้าศีรษะ – ทราบเหตุตายหรือไม่?
- ศพที่หมดสติที่บ้านและตายก่อนมาถึงโรงพยาบาล เชื่อว่าป่วยตายหรือตายตามธรรมชาติ – ต้องทราบเหตุตายที่ชัดเจนหรือไม่?
- เหตุของการตาย (ม.151) กับ เหตุที่ตาย (ม.154) คืออะไร?
- คำถามอื่น นอกจากเหตุที่ตาย ตอบได้อย่างไร โดยเฉพาะพฤติการณ์ที่ตาย และ ผู้ใดทำให้ตาย?

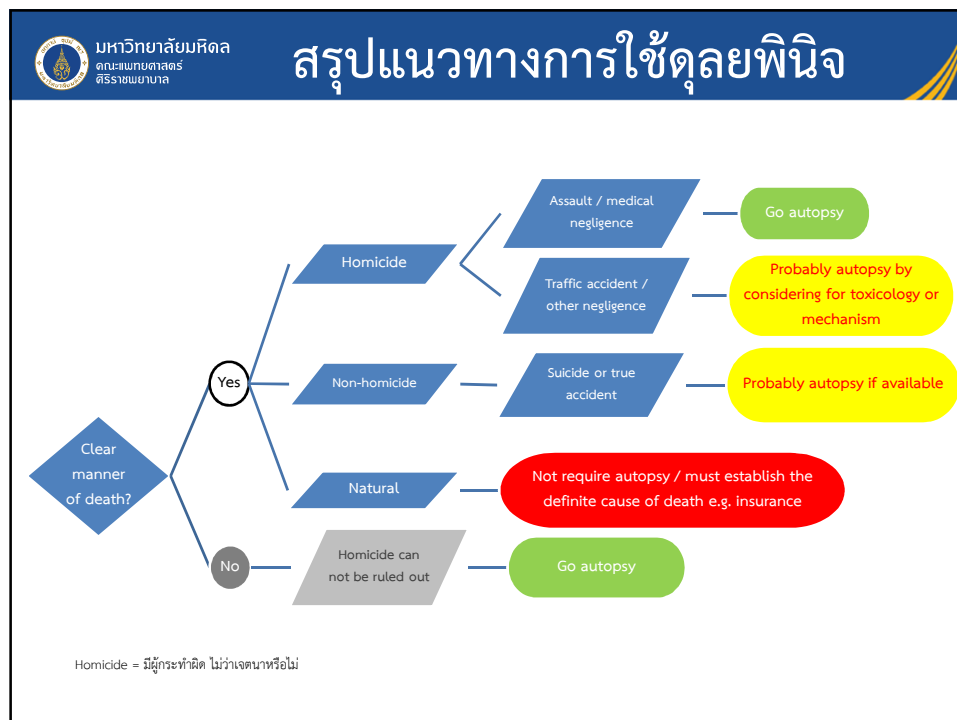
มหาวิทยาลัยมหิดล

คณะแพทยศาสตร์
ศิริราชพยาบาล

มหาวิทยาลัยมหิดล
คณะแพทยศาสตร์
ศิริราชพยาบาล

แนวทางการใช้ดุลยพินิจของแพทย์

1. ระบุพฤติการณ์ได้หรือไม่?
 - สาเหตุการตาย มีแนวโน้มที่จะผิดธรรมชาติ
 - อายุน้อย ไม่เคยเจ็บป่วย
 - ศพเปลี่ยนสภาพไปมาก
2. ถ้าถูกผู้อื่นทำให้ตาย
 - กรณีถูกทำร้ายหรือฆาตกรรม: เก็บวัตถุพยานหรือตรวจทางห้องปฏิบัติการ พิสูจน์หากลไก
 - กรณีทำโดยประมาท เช่น อุบัติเหตุจราจร: เก็บวัตถุพยานหรือตรวจทางห้องปฏิบัติการ พิสูจน์หากลไก
3. ถ้าฆ่าตัวตาย
4. ถ้าตายโดยอุบัติเหตุ
5. ถ้าตายด้วยโรค
 - จากการรักษาพยาบาล?
 - ต้องหาสาเหตุเพื่อวัตถุประสงค์อื่น เช่น ประกันชีวิต?

การใช้อำนาจสอบสวน

- **มาตรา 155** ให้นำบทบัญญัติในประมวลกฎหมายนี้อันว่าด้วยการสอบสวนมาใช้แก่การชันสูตรพลิกศพโดยอนุโลม
ให้นำบทบัญญัติในมาตรา 172 ตรี มาใช้บังคับโดยอนุโลมแก่การไต่สวนของศาลตามมาตรา 150 ในคดีที่พยานเป็นเด็กอายุไม่เกินสิบแปดปี
- **มาตรา 153** ถ้าศพฝังไว้แล้ว ให้ผู้ชันสูตรพลิกศพจัดให้ชุดศพขึ้นเพื่อตรวจดู เว้นแต่จะเห็นว่าไม่จำเป็นหรือจะเป็นอันตรายแก่อนามัยของประชาชน
- **มาตรา 244** ถ้าศาลหรือพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่เห็นจำเป็นเนื่องในการไต่สวนมูลฟ้อง พิจารณา หรือสอบสวน ที่จะต้องตรวจศพ แม้ว่าจะได้บรรจุหรือฝังแล้วก็ตาม ให้มีอำนาจสั่งให้เอาศพนั้นให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจได้ แต่การกระทำตามคำสั่งดังกล่าวจะต้องคำนึงถึงหลักทางศาสนาและไม่ก่อให้เกิดอันตรายร้ายแรงอย่างอื่น
- ขอดูเอกสารหรือเวชระเบียนได้

ศพอิสลามิกชน

- คำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ 408/2517 กับระเบียบการชันสูตรพลิกศพของกรมตำรวจ ข้อ 319 วรรคท้าย และหนังสือของสำนักจุฬาราชมนตรีที่ สพ. 223/2541
- คำสั่งแรกสิ้นผลทางกฎหมายไปแล้ว ส่วนหนังสือฉบับหลังไม่มีสภาพบังคับ
- **ขอร้อง**ให้ละเว้นการผ่าหรือทำลายส่วนของศพให้มากที่สุด หากไม่จำเป็น และสมควรรีบตรวจชันสูตรพลิกศพโดยเร็วเพื่ออำนวยความสะดวกแก่การประกอบพิธีทางศาสนา
- หากว่ามีเหตุจำเป็น ก็สามารถสั่งให้ผ่าศพได้ เพราะหลักศาสนาอิสลามนั้นให้ถือความจำเป็นของกฎหมายบ้านเมืองอยู่เหนือหลักความเคารพและให้เกียรติต่อร่างผู้ตาย

มหาวิทยาลัยมหิดล

คณะแพทยศาสตร์

ศิริราชพยาบาล

มหาวิทยาลัยมหิดล
คณะแพทยศาสตร์
ศิริราชพยาบาล

หนังสือรับรองการตาย

- เป็นหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร
- เจ้าบ้านหรือผู้พบศพต้องแจ้งต่อนายทะเบียนแห่งท้องที่ที่คนตายภายใน 24 ชั่วโมงนับแต่เวลาตาย หรือเวลาที่พบศพ หรือการชันสูตรพลิกศพเสร็จสิ้น
- ต้องการหนังสือรับรองการตาย
- ผู้มีหน้าที่ออกหนังสือรับรองการตาย คือ แพทย์ที่เกี่ยวข้องกับการตายนั้นได้แก่
 1. แพทย์ผู้รักษายาบาลก่อนตายหรือคณะแพทย์ผู้ทำหน้าที่วินิจฉัย เช่น การตายที่ขอผ่าศพตรวจ หรือตรวจบางส่วนเพิ่มเติมจนได้ข้อสรุป (ทร.4/1 ตอนที่ 1)
 2. แพทย์ชันสูตรพลิกศพ หรือแพทย์ผู้มีหน้าที่ผ่าตรวจศพตามกฎหมาย เมื่อการชันสูตรพลิกศพเสร็จสิ้นลงโดยไม่ได้ส่งศพเพื่อไปตรวจพิสูจน์ต่อ (ทร.4)

มหาวิทยาลัยมหิดล
คณะแพทยศาสตร์
ศิริราชพยาบาล

ตัวอย่างของหนังสือรับรองการตาย

Form 1: Certificate of Death (Part 1). This form is used for reporting a death to the local health office. It includes fields for the deceased's name, date of birth, date of death, and place of death. It also has a section for the cause of death and a signature line for the reporting officer.

Form 2: Certificate of Death (Part 2). This form is used for reporting a death to the local health office. It includes fields for the deceased's name, date of birth, date of death, and place of death. It also has a section for the cause of death and a signature line for the reporting officer.

- ส่วนที่ 1 เป็นไปตามแบบสากลขององค์การอนามัยโลก เพื่อการจัดทำสถิติชีพ
- ส่วนที่ 2 มีเฉพาะของประเทศไทยที่ให้เขียนชื่อโรคเป็นภาษาไทยสำหรับพิมพ์ลงในมรณบัตรและข้อมูลเกี่ยวกับการตั้งครุภรณ์ที่ผู้เสียชีวิตเป็นสตรี หรือข้อมูลการสิ้นสุดการตั้งครุภรณ์ (หลังแท้งหรือหลังคลอด) ในเวลาไม่เกิน 6 สัปดาห์

มหาวิทยาลัยมหิดล

คณะแพทยศาสตร์ ศิริราชพยาบาล

มหาวิทยาลัยมหิดล
คณะแพทยศาสตร์
ศิริราชพยาบาล

ตายด้วยโรคเรื้อรัง

ICD-10 Version:2019

Search:

ICD-10 Version:2019

Search:

ICD-10 Version:2019

Search:

ICD-10 Version:2019

Search:

สาเหตุการตาย	1. โรคที่เป็นสาเหตุการตาย (เขียนเป็นภาษาอังกฤษตัวพิมพ์ใหญ่ (CAPITAL LETTER) ห้ามใช้คำย่อ)	ระยะเวลาตั้งแต่เริ่มเป็นโรคจนกระทั่งเสียชีวิต
a)	SEQUELAE OF INTRACEREBRAL HEMORRHAGE (I69.1) (due to)	2 สัปดาห์
b)	INTRACEREBRAL HEMORRHAGE (I61.0) (due to)	5 ปี
c)	(due to)	
d)	(due to)	
(กรณีการตายโดยธรรมชาติ โปรดระบุว่าเป็น SUICIDE, HOMICIDE หรือ ACCIDENT ประการใด)		
2. โรคหรือการบาดเจ็บที่นำไปสู่สาเหตุการตาย		
3. โรคหรือการบาดเจ็บที่นำไปสู่สาเหตุการตาย (เขียนเป็นภาษาอังกฤษตัวพิมพ์ใหญ่ (CAPITAL LETTER) ห้ามใช้คำย่อ) ** เป็นสาระสำคัญที่ต้องระบุให้หมายเหตุเป็นอภินิหารได้ ** (ให้เขียนเพียงโรคเดียวหรือการบาดเจ็บเท่านั้นโดยเขียนเป็นภาษาไทย) ภาวะแทรกซ้อนจากโรคหลอดเลือดสมอง		
4. หากผู้เสียชีวิตเป็นสตรี ☐ ไม่ตั้งครรภ์ ☐ กำลังตั้งครรภ์ ☐ สัปดาห์และเสียชีวิต ☐ เติบโตจนกระทั่งไม่ถึง 6 สัปดาห์ ☐ ไม่ทราบ		

มหาวิทยาลัยมหิดล
คณะแพทยศาสตร์
ศิริราชพยาบาล

ตายด้วยโรคเฉียบพลัน

ICD-10 Version:2019

Search:

ICD-10 Version:2019

Search:

ICD-10 Version:2019

Search:

ICD-10 Version:2019

Search:

สาเหตุการตาย	1. โรคที่เป็นสาเหตุการตาย (เขียนเป็นภาษาอังกฤษตัวพิมพ์ใหญ่ (CAPITAL LETTER) ห้ามใช้คำย่อ)	ระยะเวลาตั้งแต่เริ่มเป็นโรคจนกระทั่งเสียชีวิต
a)	MALIGNANT NEOPLASM OF LUNG (C34.9) (due to)	2 ปี
b)	(due to)	
c)	(due to)	
d)	(due to)	
(กรณีการตายโดยธรรมชาติ โปรดระบุว่าเป็น SUICIDE, HOMICIDE หรือ ACCIDENT ประการใด)		
2. โรคหรือการบาดเจ็บที่นำไปสู่สาเหตุการตาย		
3. โรคหรือการบาดเจ็บที่นำไปสู่สาเหตุการตาย (เขียนเป็นภาษาอังกฤษตัวพิมพ์ใหญ่ (CAPITAL LETTER) ห้ามใช้คำย่อ) ** เป็นสาระสำคัญที่ต้องระบุให้หมายเหตุเป็นอภินิหารได้ ** (ให้เขียนเพียงโรคเดียวหรือการบาดเจ็บเท่านั้นโดยเขียนเป็นภาษาไทย) โรคมะเร็งปอด		
4. หากผู้เสียชีวิตเป็นสตรี ☐ ไม่ตั้งครรภ์ ☐ กำลังตั้งครรภ์ ☐ สัปดาห์และเสียชีวิต ☐ เติบโตจนกระทั่งไม่ถึง 6 สัปดาห์ ☐ ไม่ทราบ		

มหาวิทยาลัยมหิดล
คณะแพทยศาสตร์
ศิริราชพยาบาล

ตายโดยไม่ทราบโรค

ICD-10 Version:2019

- ▶ I01-I09 Symptoms and signs involving the heart and the musculoskeletal system
- ▶ I10-I19 Symptoms and signs involving the urinary system
- ▶ I40-I49 Symptoms and signs involving cognition, perception, emotional state and behavior
- ▶ I67-I69 Symptoms and signs involving speech and voice
- ▶ I50-I59 General symptoms and signs
- ▶ I70-I79 Abnormal findings on examination of blood, without diagnosis
- ▶ I80-I89 Abnormal findings on examination of urine, without diagnosis
- ▶ I91-I99 Abnormal findings on examination of other body fluids, substances and tissues, without diagnosis
- ▶ I90-I94 Abnormal findings on diagnostic imaging and in function studies, without diagnosis
- ▶ I95-I99 Ill-defined and unknown causes of mortality
- ▶ J00-J99 Sudden infant death, cause unknown
- ▶ J99 Other sudden death, cause unknown
- ▶ K00 Unintended death
- ▶ K01 Other ill-defined and unspecified causes of mortality
- ▶ X00 Injury, poisoning and certain other consequences of external causes
- ▶ XX External causes of morbidity and mortality
- ▶ X00 Factors influencing health status and contact with health services
- ▶ X00 Codes for special purposes
- ▶ U00-U49 Provisional assignment of new diseases of uncertain etiology or emergency use
- ▶ U50-U55 Resistance to antimicrobial and antineoplastic drugs

Excl.: fetal death of unspecified cause (Z92)
aborted death NOS (Z92)

I95 Sudden infant death syndrome
Incl.: sudden (unexplained) (infant) death (syndrome) under one year of age
Excl.: sudden (unexplained) (infant) death (syndrome) age one year and over (Z95.0)

I95.0 Sudden infant death syndrome with mention of autopsy
I95.5 Sudden infant death syndrome without mention of autopsy
Sudden infant death syndrome, unspecified.

I96 Other sudden death, cause unknown
Excl.: sudden:
 • cardiac death, so described (I65.1)
 • infant death syndrome (I65.2)

I96.0 Instantaneous death
Sudden unexplained (sudden) death (syndrome) age one year and over
Excl.: Sudden death of known pathology (Q00.0-Q99.9, U05.0, V01.0-V99.9)

I96.1 Death occurring less than 24 hours from onset of symptoms, not otherwise explained
Death known not to be violent or instantaneous for which no cause can be discovered
Death without sign of disease

I99 Unintended death
Incl.: death in circumstances where the body of the deceased was found and no cause could be discovered
Found dead

I99 Other ill-defined and unspecified causes of mortality
Incl.: Death NOS
Unknown cause of mortality

สาเหตุการตาย	1. โรคที่เป็นสาเหตุการตาย (เขียนเป็นภาษาอังกฤษตัวพิมพ์ใหญ่ (CAPITAL LETTER) ให้คำไวพจน์)	ระยะเวลาตั้งแต่เริ่มเป็นโรคจนกระทั่งเสียชีวิต
a)	UNATTENDED DEATH (R98) _____ (due to)	_____
b)	_____ (due to)	_____
c)	_____ (due to)	_____
d)	_____	_____
	(กรณีการตายเกิดขึ้นที่บ้าน โปรดระบุว่าเป็น SUICIDE, HOMICIDE หรือ ACCIDENT ประจักษ์พอ)	
	2. โรคที่การตายเกิดขึ้นเป็นต้นเหตุหนึ่ง _____	
	3. โรคที่การตายที่เกิดขึ้นเป็นต้นเหตุมากกว่าคือออกจากข้อของ "สาเหตุการตาย" ในหมวดบัตร ** เป็นการระบุสาเหตุที่การตายระบุไว้ภายหลังการเสียชีวิต ** (ให้เขียนชื่อโรคหรือการเสียชีวิตด้วยคำนี้โดยเขียนภาษาไทย) ระบุพบภายหลังและให้เขียนโรคที่เสียชีวิตด้วย _____	
	4. หากผู้เสียชีวิตเป็นสตรี ☐ ไม่ตั้งครรภ์ ☐ กำลังตั้งครรภ์ _____ สัปดาห์ขณะเสียชีวิต ☐ เพิ่งตั้งครรภ์ไม่ถึง 6 สัปดาห์ ☐ ไม่ทราบ _____	

มหาวิทยาลัยมหิดล
คณะแพทยศาสตร์
ศิริราชพยาบาล

ตายผิดธรรมชาติที่ไม่ส่งผ่าศพ

ICD-10 Version:2019

Search	ICD-10	Version	Language	Info
544-548 Injuries to the shoulder and upper arm				
550-553 Injuries to the elbow and forearm				
560-563 Injuries to the wrist and hand				
570-574 Injuries to the hip and thigh				
580-589 Injuries to the knee and lower leg				
590-599 Injuries to the ankle and foot				
600-609 Injuries involving multiple body regions				
610-714 Injury to unspecified part of trunk, limbs or body region				
715-719 Effects of foreign body entering through natural orifice				
720-724 Burns and scalds				
730-733 Frostbite				
734-739 Poisoning by drugs, medicaments and biological substances				
740-749 Toxic effects of substances chiefly nonmedicinal as to source				
750-753 Other and unspecified effects of nonmedicinal causes				
754-759 Certain early complications of trauma				
760-764 Complications of surgical and medical care, not elsewhere classified				
765-769 Sequelae of injuries, of poisoning and of other consequences of external causes				
XX External causes of morbidity and mortality				
XXI Factors influencing health status and contact with health services				
XXII Codes for special purposes				
XXIII Provisional assignment of new diseases of uncertain etiology or emergency use				

ICD-10 Version:2019

Search	ICD-10	Version	Language	Info
120-121 Burns and scalds				
122-123 Frostbite				
124-129 Poisoning by drugs, medicaments and biological substances				
130-139 Toxic effects of substances chiefly nonmedicinal as to source				
140-149 Other and unspecified effects of nonmedicinal causes				
150-159 Certain early complications of trauma				
160-164 Complications of surgical and medical care, not elsewhere classified				
165-169 Sequelae of injuries, of poisoning and of other consequences of external causes				
XX External causes of morbidity and mortality				
XXI Factors influencing health status and contact with health services				
XXII Codes for special purposes				
XXIII Provisional assignment of new diseases of uncertain etiology or emergency use				

สาเหตุ	รหัส	รายละเอียด
สาเหตุการตาย	1.	โรคมะเร็งที่ศีรษะและคอ (CAPITAL LETTER X00-X08)
	a)	SEQUELAE OF HEAD INJURIES (T90.8) (due to)
	b)	MULTIPLE HEAD INJURIES (S09.7) (due to)
	c)	MOTORCYCLE ACCIDENT (V23.4) (due to)
	d)	

(กรณีการตายผิดธรรมชาติ โปรดระบุว่าเป็น SUICIDE, HOMICIDE หรือ ACCIDENT ประเภใด)

สาเหตุการเสียชีวิตเป็นต้นเหตุ	รหัส	รายละเอียด
1.	โรคมะเร็งที่ศีรษะและคอ	โรคมะเร็งที่ศีรษะและคอ
2.	โรคมะเร็งที่ศีรษะและคอ	โรคมะเร็งที่ศีรษะและคอ
3.	โรคมะเร็งที่ศีรษะและคอ	โรคมะเร็งที่ศีรษะและคอ
4.	โรคมะเร็งที่ศีรษะและคอ	โรคมะเร็งที่ศีรษะและคอ

1. โรคมะเร็งที่ศีรษะและคอ (CAPITAL LETTER X00-X08)

a) SEQUELAE OF HEAD INJURIES (T90.8) (due to)

b) MULTIPLE HEAD INJURIES (S09.7) (due to)

c) MOTORCYCLE ACCIDENT (V23.4) (due to)

d)

ระยะเวลาที่เริ่มเป็นโรคจนกระทั่งเสียชีวิต

5 วัน

2 สัปดาห์

1. โรคมะเร็งที่ศีรษะและคอ

2. โรคมะเร็งที่ศีรษะและคอ

3. โรคมะเร็งที่ศีรษะและคอ

4. โรคมะเร็งที่ศีรษะและคอ

ระยะเวลาที่เริ่มเป็นโรคจนกระทั่งเสียชีวิต

5 วัน

2 สัปดาห์

สาเหตุที่เป็นภาษาไทย

- ไม่มีกฎเกณฑ์ สามารถลงได้ตามความเหมาะสมเข้ากับบริบทต่าง ๆ แต่ต้องไม่ขัดกับสาเหตุการตายภาษาอังกฤษ และต้องไม่ก่อปัญหาทางระบบทะเบียนหรือทางสังคม รวมถึงต้องนำไปใช้ได้อย่างเป็นทางการ
- ไม่มีความจำเป็นต้องหลีกเลี่ยง mode of death
- ในกรณีที่ไม่มีความชัดเจนที่วินิจฉัยได้แน่นอน สามารถลงอาการหรือสภาวะกว้างๆ เช่น “ความชรา” หรือ “หัวใจล้มเหลวเฉียบพลัน” หรือ “ระบบไหลเวียนโลหิตและการหายใจล้มเหลว” ได้ ในสาเหตุการตายตามธรรมชาติที่ยังระบุไม่ได้ และ ควรใช้ถ้อยคำทำนองนี้ มากกว่าที่จะลงว่า “ตายตามธรรมชาติที่ยังระบุสาเหตุไม่ได้”
- ในกรณีทำเหตุการตายเกิดจากหลายภาวะต่อเนื่องกัน ไม่ควรลงสาเหตุโดด ๆ และไม่ควรแปลเฉพาะบรรทัดสุดท้ายมา

สรุป

- การชันสูตรพลิกศพเป็นกระบวนการทางกฎหมาย มีเจตนารมณ์เพื่อคุ้มครองสิทธิทางอาญาของผู้ตาย และเริ่มต้นการสอบสวนคดีอาญา
- แพทย์ของรัฐมีหน้าที่ในการชันสูตรพลิกศพตามกฎหมายและตามระบบงาน ร่วมกับเจ้าพนักงานอื่น
- ประเด็นในการชันสูตรพลิกศพมี 6 ประการ และหน้าที่หลักในการตรวจและให้ความเห็นของแพทย์ มี 3 ประการ คือ ผู้ตายเป็นใคร เวลาตาย และสาเหตุการตาย
- การชันสูตรพลิกศพในที่ที่ศพอยู่ อาจมีความจำเป็นที่ต้องส่งศพตรวจต่อ
- การผ่าศพเป็นขั้นตอนต่อเนื่อง และมีการตรวจอื่นๆในขั้นตอนนี้
- หน้าที่ของแพทย์ที่เป็นเจ้าพนักงานผู้ชันสูตรพลิกศพ ต้องสรุปประเด็นเท่าที่จะทำได้ และออกเอกสารตามกฎหมายอย่างถูกต้องและเหมาะสม

มหาวิทยาลัยมหิดล
คณะแพทยศาสตร์
ศิริราชพยาบาล

